

URBANO ZDRAVLJE JE BITNO
SVJETSKI DAN ZDRAVLJA 2010

Svjetski dan zdravlja **07.04.2010.** godine **Svjetska zdravstvena organizacija** (SZO) posvetila je temi "**Urbanizacija i zdravlje**"

"prepoznajući utjecaj koji urbanizacija ima globalno na zdravlje i zdravlje svakog pojedinca. Nedvojbeno je činjenica kako je urbanizacija nepovratan proces i trend koji je dio svijeta u kojem danas živimo.

Svjetska zdravstvena organizacija pokrenula je Kampanju "**1000 gradova – 1000 života**" sa ciljem uključivanja 1000 gradova diljem Svijeta. SZO je pozvala gradove da tijekom tjedna 7.-11. travnja 2010. organiziraju različite aktivnosti, a vrhunac je zamišljen kao zatvaranje jedne prometnice za promet i otvaranje za građane. Cilj je ponuditi građanima različite aktivnosti, namijenjena za sve dobne skupine. Idealni dan za to je nedjelja, 11. travnja.

Grad Zagreb uključio se u Kampanju i priključio aktivnostima tijekom tjedan dana 7.-15. travnja u "**Tjednu zdravlja**", a u nedjelju, **11. travnja** aktivnosti će biti organizirane u centru Grada – **Masarykova-Teslina-Amruševa –Trg N. Š. Zrinskog**, te proglašenjem "**Šampiona zdravlja**" za 2008./09. godinu u 12h na Zrinjevcu.

U obilježavanje Svjetskog dana zdravlja 2010. uključili su se osim Gradskog ureda za zdravstvo i branitelje i Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport, Gradski ured za strategijsko planiranje, Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, Gradski ureda za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj, Zavod za javno zdravstvo "Dr. Andrija Štampar", Policijska uprava zagrebačka, Hrvatska mreža zdravih gradova, Gradsko društvo Crvenog križa i mnoge organizacije civilnog društva.

Tramvaj ispred **Tehničkog muzeja** biti će info-punkt za građane na kojem će se moći dobiti informacije o svim aktivnostima.

Također je utvrđena povezanost zdravlja i urbanog okruženja, a očituje se u tome što urbani okoliš i urbanizacija imaju utjecaj na mnoge zdravstvene izazove povezane s vodom, okolišem, nasiljem i ozljedama, nezaraznim bolestima i faktorima rizika za nastanak kroničnih bolesti kao što su uporaba duhana, nezdrava prehrana, fizička neaktivnost, zlouporaba alkohola. Urbanizacija je povezana i s rizicima vezanim uz epidemije zaraznih bolesti.

Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, u 2007. godini statistički je evidentirano da je u svjetskim razmjerima populacija osoba koje žive u gradovima daleko premašila 50%, prvi puta u povijesti, a postotak i dalje raste. Do 2030. godine 6 od 10 osoba živjeti će u gradu, a taj broj narasti će na 7 od 10 do 2050. godine. SZO procjenjuje da je godišnje 3% ukupnih smrtnih slučajeva u svijetu posljedica neadekvatne izvora pitke vode i nepridržavanja higijene.

U globalnim razmjerima, 2 milijuna smrti godišnje povezane su sa izloženosti onečišćenju zraka u zatvorenim prostorima. Prometne nesreće nalaze se na 9 mjestu vodećih uzroka smrtnosti, a gotovo polovina onih koji poginu bili su pješaci, biciklisti ili vozači motornih vozila na dva kotača.

Važno je napomenuti da ogroman utjecaj na zdravlje u urbanom okruženju imaju faktori koji su izvan zdravstvenog sektora - socijalne odrednice zdravlja. Ti faktori uključuju fizičku okolinu, dostupnost zdravstvenih i socijalnih usluga, lokalnu upravu, prihode i obrazovne mogućnosti. Zarazne bolesti kao HIV/AIDS, kronične bolesti kao dijabetes i bolesti srca, mentalni poremećaji i smrt kao posljedica nasilja i prometnih nesreća također mogu nastati uz djelovanje ovih faktora.

Prepoznavanjem socijalnih odrednica zdravlja, zdravlje postaje predmet multisektorskog djelovanja, odnosno nužna je suradnja različitih sektora kako bi se građanima osigurali što bolji uvjeti u kojim oni mogu ostvariti maksimalan potencijal svoga zdravlja. Ta suradnja obuhvaća sektore zadužene za obrazovanje, promet i javni prijevoz, stanovanje, zaštitu okoliša i socijalnu skrb. Na socijalne odrednice zdravlja moguće je utjecati, tako da njihov utjecaj na zdravlje i zdravstveni status građana bude u konačnici pozitivan.

Tako primjerice ako promatramo javnozdravstveni problem kao što je pretilost, na prvi pogled

nam se čini kako on nema ništa sa ostalim sektorima u gradu. Međutim, postoje dokazi da dobro osmišljen i dizajniran izgrađeni okoliš i javne zelene površine povećavaju mogućnosti za fizičke aktivnosti i smanju rizike od ozljeda.

Faktori susjedstva kao što su razina buke, percepcija lokalnog okoliša (zagađenost zraka, strah od kriminala), socijalna kohezija u susjedstvu i socijalni kapital utječu na mentalno zdravlje građana.

Dobro zdravlje zahtijeva čistu i uravnoteženu okolinu gdje su podjednako važni fizički, psihički, socijalni i estetski faktori. Okolina nije važna samo zbog nje same, već i kao resurs za bolje uvjete života i dobrobiti. Mjesto gdje ljudi žive ima ogroman utjecaj na njihovo zdravlje. Zdrav razum nalaže zaključak da su rezultat življenja u zdravom okolišu zdrave osobe.

Svjetski dan zdravlja 2010. osmišljen je da privuče pažnju na teme urbanizacije i zdravlja. Obilježavanjem želimo podići svijest o zdravstvenim izazovima povezanim sa urbanizacijom i urbanim okolišem, te naglasiti potrebu za stavljanjem teme zdravlja u središte urbanog planiranja i aktivnosti različitih sektora koje imaju utjecaj na zdravlje građana. Obilježavanjem Svjetskog dana zdravlja želimo potaknuti kontinuiranu opredijeljenost povezivanju zdravlja u šire područje urbanih politika i strategija.

Želimo promovirati aktivnosti usmjerene na zdravstvene rizike kao posljedice urbanizacije:

- povećana izloženost faktorima iz okoliša (zagađenje zraka, vode, otpad itd),
- povećana izloženost faktorima nastajanja nezaraznih bolesti (uporaba duhana, nezdrava prehrana, fizička neaktivnost, zlouporaba alkohola i droga),
- povećana izloženost zaraznim bolestima (HIV/AIDS, TB, epidemijska gripa H1N1), povećana izloženost nasilju,
- povećana izloženost prometnim nezgodama,

Želimo pokazati spremnost lokalne vlasti da stvara uvjete kontinuiranog podizanja kvalitete života svojih građana i usmjerenost na održivi razvoj.

[Promo letak.pdf](#)

Za više informacija o Svjetskom danu zdravlja pogledajte na web stranici:

<http://www.who.int/world-health-day/2010/en/index.html>

<http://1000cities.who.int/page/3550909:Page:3452>

Find more videos like this on [1000 cities - 1000 lives](#)

[Zagreb.hr](#)

